

PROTOKÓŁ

z kontroli przeprowadzonej w Urzędzie Miasta i Gminy Skalbmierz w zakresie prawidłowości prowadzenia i aktualizowania rejestru wyborców

I Informacje podstawowe

Kontrolę w dniu 9 stycznia 2018 roku przeprowadzili Anna Szymkiewicz-Cieślak i Karol Plech - pracownicy Krajowego Biura Wyborczego Delegatury w Kielcach na podstawie upoważnienia wystawionego w dniu 9 stycznia 2018 r. przez Dyrektora Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Kielcach.

Burmistrz Miasta i Gminy Skalbmierz został poinformowany o zakresie i dniu kontroli pismem z dnia 29 grudnia 2017 r.

Przedmiotem kontroli był sposób prowadzenia, aktualizacji i udostępniania rejestru wyborców oraz zasadność założenia informacji dodatkowych o wpisaniu i skreśleniu ze stałego rejestru wyborców w ramach sprawowanego nadzoru Państwowej Komisji Wyborczej nad rejestrem wyborców.

Dokumentację w trakcie kontroli udostępniała oraz wszelkich wyjaśnień udzielała Pani Jadwiga Nanuś, zatrudniona na stanowisku podinspektora ds. obywatelskich, której zakres czynności obejmuje prowadzenie rejestru wyborców.

Ustalenia kontroli:

Rejestr wyborców prowadzi się tylko w części A dla wyborców posiadających obywatelstwo polskie. Nie prowadzi się części B rejestru z uwagi na nie wpisanie do rejestru wyborców obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi, stale zamieszkałych na obszarze gminy i uprawnionych do korzystania z praw wyborczych w Rzeczypospolitej Polskiej.

Na terenie gm. Skalbmierz nie ma również zameldowanych na pobyt stały obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej.

W ramach przygotowania do kontroli przeanalizowano dane o liczbie mieszkańców i wyborców wpisanych do rejestru wyborców, a także liczbę informacji dodatkowych rejestru wyborców z ostatniego roku. Dane między kwartałami, zmieniały się w sposób płynny. Nie było znaczących zmian, które mogłyby świadczyć o ewentualnych nieprawidłowościach. Zmiany danych za gminę rozkładały się równomiernie w poszczególnych obwodach głosowania/okręgach wyborczych.

II System informatyczny

Nazwa używanego programu	PUMA Moduł Wyborcy wersja 02.503 build: 04.108 Zeto Software sp. z o.o. ul. Pieniężnego 6/7 10-005 Olsztyn
--------------------------	--

Czy system informatyczny umożliwia:	TAK	NIE
- przechowywanie informacji dodatkowych dla osób zameldowanych i ostatnio zameldowanych na obszarze gminy na pobyt stały	x	-
- udostępnianie informacji o liczbie wyborców objętych rejestrem wyborców w gminie (meldunek)	x	-
- udostępnianie danych w celu sporządzenia spisów wyborców /osób uprawnionych do udziału w referendum	x	-
- prowadzenia odrębnego zbioru przejściowego w celu przechowywania informacji dodatkowych	x	-

Uwagi:

Na miejscu sporządzono wydruk meldunku o stanie rejestru wyborców w gminie wg stanu na dzień 9 stycznia 2018 r. Dane dotyczące mieszkańców, wyborców i informacji dodatkowych o wpisaniu i skreśleniu z rejestru wyborców, potwierdziły się z danymi przekazanymi do Krajowego Biura Wyborczego Delegatury w Kielcach w ostatniej informacji kwartalnej o liczbie wyborców objętych rejestrem wyborców wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz w module Centralny Rejestr Informacji Dodatkowych (CRID) systemu WOW. Ponadto w dniu kontroli moduł CRID nie wskazywał błędów lub ostrzeżeń. Podczas kontroli poproszono również o wydrukowanie łącznego wykazu obejmującego wszystkie informacje dodatkowe o wpisaniu i skreśleniu, który następnie porównano z informacjami dodatkowymi wykazywanymi w module CRID, w zakresie: typu informacji dodatkowej oraz nr ewidencyjnego PESEL. We wszystkich sprawach dane potwierdziły się. Sprawdzone także, czy do systemu wprowadzona jest aktualna geografia wyborcza tj. zgodna z uchwałą nr XXII/110/2012 Rady Miejskiej w Skalbmierzu z dnia 22 października 2012 r. w sprawie podziału miasta i gminy Skalbmierz na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym. (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2012 r., poz. 3626) zmienionej uchwałą nr XXXIII/164/2017 Rady Miejskiej w Skalbmierzu z dnia 28 grudnia 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2018 r., poz. 219) oraz uchwałą nr XXIII/124/2012 Rady Miejskiej w Skalbmierzu z dnia 13 grudnia 2012 r. w sprawie podziału miasta i gminy Skalbmierz na stałe obwody głosowania, ustalenia ich numerów, granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2013 r., poz. 33). Geografia wyborcza w systemie informatycznym, w którym gmina prowadzi rejestr wyborców nie uwzględniła, w okręgu wyborczym nr 2 ulicy św. Jana Pawła II. Zgodnie z wyjaśnieniem osoby prowadzącej rejestr wyborców na wskazanej ulicy nikt nie zamieszkuje, co nie ma wpływu na stan liczby mieszkańców i wyborców.

III Informacje dodatkowe o wpisaniu i skreśleniu oraz zbiór przejściowy

Założone informacje dodatkowe o wpisaniu do rejestru wyborców dotyczyły:

1. **19** wyborców stale zamieszkałych na obszarze gminy bez zameldowania na pobyt stały (Z2A) - art. 19 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 15 i 1089),
2. **1** wyborcy nigdzie niezamieszkałego, przebywającego stale na obszarze gminy (Z2B) - art. 19 § 2 Kodeksu wyborczego,
3. **1** wyborcy stale zamieszkałego na obszarze gminy pod innym adresem aniżeli adres jego zameldowania na pobyt stały na obszarze tej gminy (Z2C) - art. 19 § 3 Kodeksu wyborczego.

Na miejscu sprawdzono przesłanki decydujące o założeniu informacji dodatkowej o wpisaniu typu Z2B. Opisane przez pracownika okoliczności świadczyły, że osoba powinna mieć założoną informację typu Z2A, właściwą dla *wyborcy stale zamieszkałego na obszarze gminy bez zameldowania na pobyt stały*.

Sprawdzono 5 losowo wybranych postępowań dotyczących wpisania wyborcy do rejestru wyborców (typ informacji/sygnatura sprawy: Z2A-Ob.5010.9.2014, Z2A-Ob.5010.7.2014, Z2A-Ob.5010.8.2014, Z2C-Ob.5010.6.2014 i Z2A-Ob.5010.4.2014).

W trakcie kontroli stwierdzono, że wnioski o wpisanie wyborców do rejestru wyborców były kompletne tzn. zostały podpisane, złożone wg aktualnego wzoru i dołączono do nich podpisane pisemne deklaracje, w których wnioskodawcy podali swoje obywatelstwo i adres stałego zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W jednym przypadku (Z2A-Ob.5010.9.2014), we wniosku, pracownik skorygował i zaparafował błędnie podany rok urodzenia.

Kontrolujący wskazali, że żadna z osób składających wniosek nie zaznaczyła właściwego artykułu (art.18 §9/art.19), na podstawie, którego wnioskuje o wpisanie, oraz części (A/B) rejestru wyborców o wpisanie do której wnioskuje. Ponadto w trakcie analizy dokumentów stwierdzono, że na żadnym wniosku nie odnotowano pieczęci lub adnotacji potwierdzającej datę wpływu do Urzędu. Pracownik zapewnił, że w kolejnych sprawach będzie na to zwracał uwagę.

Podczas dalszego sprawdzania ustalono, że we wszystkich badanych sprawach decyzje o wpisaniu do rejestru wyborców zostały wydane w terminie (porównanie daty wypełnienia wniosku i deklaracji z datą decyzji). Wszystkie decyzje o wpisaniu do rejestru wyborców zostały podpisywane przez Burmistrza Miasta i Gminy oraz skutecznie doręczone (odebrane osobiście).

W zakresie stosowania przepisów Kodeksu wyborczego stwierdzono, że we wszystkich decyzjach Burmistrza, w podstawie prawnej wpisano art. 18 § 7, art. 19 § 1 oraz art. 20 Kodeksu wyborczego. Jednocześnie zasugerowano aby w kolejnych sprawach wskazywać precyzyjnie przepis na podstawie, którego wydano decyzję (art. 20 § 1). W decyzjach wskazano także numer obwodu głosowania w ramach, którego osoba została wpisana do rejestru wyborców. Natomiast mając na względzie, ewentualne zmiany podziału na obwody głosowania zalecono aby wskazywać jedynie adres pod którym wyborca został wpisany. Zwrócono również uwagę na treść pouczenia, które w decyzjach o wpisaniu do rejestru wyborców powinno zawierać informację o możliwości odwołania od decyzji. Ponadto w uzasadnieniu decyzji powinny być opisane podjęte czynności sprawdzające stałe zamieszkanie.

Projekt decyzji o wpisaniu do rejestru wyborców, sporządzony w systemie wg stanu na dzień kontroli, w podstawie prawnej nie uwzględnił § 1 art. 20 Kodeksu wyborczego oraz pouczenia o możliwości odwołania od decyzji. Ponadto próbny wydruk *zawiadomienia o wpisaniu do rejestru wyborców* z systemu, nie uwzględnił aktualnego wzoru określonego w zał. nr 5 do powołanego rozporządzenia.

Zaleca się wystąpić do producenta oprogramowania w celu doprecyzowania funkcjonalności systemu, tak aby możliwe było przygotowanie dokumentów bez konieczności dokonywania korekt.

W trakcie procedury wydawania decyzji w sprawie rejestru wyborców, jedną z najważniejszych czynności jest wypełnienie obowiązku wskazanego w art. 20 § 2 Kodeksu wyborczego tj.: **„Wójt przed wydaniem decyzji, o której mowa w § 1, jest obowiązany sprawdzić, czy osoba wnosząca wniosek o wpisanie do rejestru wyborców spełnia warunki stałego zamieszkania na obszarze danej gminy”**. Podczas analizy dokumentacji w tym zakresie stwierdzono, że we wszystkich badanych sprawach, zakres przeprowadzonej procedury dotyczącej potwierdzenia stałego zamieszkania, należy uznać za wystarczający. Ustalono przez pracownika okoliczności, które łączą wnioskujących z gminą, spisano w formie notatki umieszczonej na wniosku lub pisemnej deklaracji wyborcy. Na miejscu zalecono pracownikowi aby w kolejnych sprawach sporządzać własne oddzielne notatki.

Kontrolujący podkreślili, że za każdym razem zakres postępowania wyjaśniającego powinien wynikać z okoliczności sprawy. To na organie prowadzącym rejestr ciąży obowiązek podjęcia skutecznych działań w celu ustalenia, czy wnioskodawca faktycznie stale zamieszkuje na terenie gminy. W związku ze zgłaszanymi wątpliwościami Państwowa Komisja Wyborcza wielokrotnie wskazywała, że zgodnie z art. 5 pkt 9 Kodeksu wyborczego, **przez stałe zamieszkanie należy rozumieć zamieszkanie w określonej miejscowości pod oznaczonym adresem**

z zamiarem stałego pobytu. Sprawdzenie w tym zakresie jest zatem oceną **faktu zamieszkania i okoliczności sprawy świadczących, że w miejscu pobytu koncentrują się ważne interesy życiowe, majątkowe i inne danej osoby.** W związku z powyższym należy przyjąć, że przy procedurze weryfikacji stałego zamieszkania, wskazane jest podjęcie przez Burmistrza takich działań, które pozwolą jednoznacznie potwierdzić wskazane aspekty. Ustalona przez organ prowadzący rejestr procedura weryfikująca musi być dostosowana m. in. w ten sposób aby sprawdzenie nie naruszało przepisów obowiązującego prawa i umożliwiło wydanie decyzji o wpisaniu lub odmowie wpisania do rejestru wyborców w terminie określonym w art. 20 § 1 Kodeksu wyborczego, tj. w ciągu 3 dni od dnia wniesienia wniosku. Ponadto bardzo istotne jest dokumentowanie postępowania sprawdzającego, przeprowadzonego przed wydaniem decyzji o wpisaniu lub odmowie wpisania do rejestru wyborców. Wszystkie dokumenty, ustalenia i cała procedura ze sprawdzenia powinna być opisana w notatce, a uzyskane w trakcie badania dokumenty dołączone do sprawy. Należy mieć na uwadze, że podczas przeprowadzenia postępowania sprawdzającego możliwe jest również korzystanie z dostępnych w urzędzie informacji, które mogą potwierdzić stałe zamieszkanie. Powinny być również brane pod uwagę wskazówki zawarte w przekazanych, stanowiskach Państwowej Komisji Wyborczej w tym zakresie m. in. w wyjaśnieniach z dnia 9 czerwca 2016 r. znak: ZPOW-420-4/16 dotyczących „problematyki stałego zamieszkania”.

Badane zawiadomienia o wpisaniu wyborców do rejestru wyborców zostały sporządzone wg aktualnego wzoru. Zawiadomienia każdorazowo zostały wysłane za pośrednictwem poczty tradycyjnej, listem poleconym za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Na miejscu zalecono żeby w zawiadomieniach wskazywać czy gmina do której jest przekazywane zawiadomienie jest gminą aktualnego czy ostatniego zameldowania na pobyt stały wyborcy, a także adresata którym jest właściwy Wójt/Burmistrz/Prezydent Miasta. Ponadto zawiadomienia w dwóch sprawach (Z2A-Ob.5010.9.2014 i Z2A-Ob.5010.8.2014) nie zostały opatrzone pieczęcią Burmistrza lub osoby upoważnionej (użyto imiennej pieczęci pracownika prowadzącego rejestr wyborców).

Ponadto przeanalizowano wszystkie 21 adresów pod którymi, wyborcy zostali wpisani do rejestru wyborców na własny wniosek zwracając szczególną uwagę na sytuacje wielokrotnego wpisania pod jednym adresem co najmniej 2 osób. W trakcie kontroli stwierdzono wskazywanie tych samych adresów stałego zamieszkania, jedynie - zgodnie z wyjaśnieniem osoby prowadzącej rejestr, w uzasadnionych sytuacjach:

- 3 przypadki dotyczyły wskazania tego samego adresu zamieszkania przez 2 osoby (dwie sprawy dot. małżeństw, trzecia matki z córką);
- 1 przypadek dotyczył wskazania tego samego adresu zamieszkania przez 5 osób (dom zakonny Sióstr Służebniczek Starowiejskich w Skalbmierzu).

Natomiast założone informacje dodatkowe o skreśleniu z części A rejestru wyborców dotyczyły:

- 18 wyborców pozbawionych prawa wybierania - § 6 ust. 1 pkt 1 powołanego rozporządzenia (R41),
- 17 wyborców wpisanych do rejestru wyborców w innych gminach - § 6 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie rejestru wyborców (R42),
- 1 wyborcy wpisanego do rejestru wyborców w tej samej gminie, ale zamieszkałego pod innym adresem niż adres jego zameldowania na pobyt stały - § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie rejestru wyborców (R43).

Losowo wytypowano i sprawdzono 4 informacje o skreśleniu założone dla osób pozbawionych prawa wybierania (sygnatury sprawy: INs439/16, INs 179/16, INs 445/15 i INs 44/14). Zawiadomienia otrzymano pocztą tradycyjną, na wszystkich odnotowano datę wpływu do Urzędu. W badanych sprawach powodem utraty prawa wybierania było ubezwłasnowolnienie.

Analogicznie sprawdzono 5 informacji dodatkowych o skreśleniu założonych dla osób wpisanych do rejestru wyborców w innych gminach (sygnatury spraw: SA.03.5010.519.2015, ASO.5342.RWD.33.2014, OSO5010.1.52.2014, USC.5010.25.2014 i Ob.II.5010.18.2014). Zawiadomienia o wpisaniu wyborcy do rejestru wyborców wpływały do Urzędu Miasta i Gminy Skalbmierz pocztą tradycyjną, faksem oraz za pośrednictwem Portalu Informacyjnego Administracji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (PIA). Wszystkie sygnatury spraw wprowadzone w module CRID potwierdziły się z tymi zawartymi w zawiadomieniach. Na 2 zawiadomieniach otrzymanych przez PIA (USC.5010.25.2014 i Ob.II.5010.18.2014) nie odnotowano daty wpływu do Urzędu. Pracownik zapewnił, że w kolejnych sprawach będzie na to zwracał uwagę.

Instrukcja obsługi systemu informatycznego WOW, wskazuje aby w module CRID, zakładać informacje dodatkowe typu R41 oraz R42 z datą otrzymania stosownego zawiadomienia stanowiącego podstawę skreślenia wyborcy. Porównano w tym zakresie 3 informacje dodatkowe typu R42, które posiadały datę wpływu do urzędu (SA.03.5010.519.2015, ASO.5342.RWD.33.2014 i OSO5010.1.52.2014) oraz 4 badane informacje typu R41.

Na 7 zbadanych spraw w 4 przypadkach, daty założenia informacji dodatkowych zostały wskazane nieprawidłowo.

5. Wystąpić do producenta oprogramowania w celu możliwości generowania właściwych wydruków z systemu informatycznego, dotyczących informacji dodatkowych.
6. Opatrywać zawiadomienia o wpisaniu wyborcy do rejestru wyborców wyłącznie pieczęcią Burmistrza Miasta i Gminy Skalbmierz lub osoby upoważnionej.
7. W przypadku stosowania w decyzji również art. 19 Kodeksu wyborczego, należy wskazywać właściwy paragraf tego artykułu, w zależności od tego, co do którego z wyborców wymienionych w ustawie wydawana jest decyzja.
8. W kolejnych sprawach, w module Centralny Rejestr Informacji Dodatkowych systemu WOW, informacje dodatkowe o skreśleniu, powinny zawierać datę założenia zgodną z datą otrzymania zawiadomienia stanowiącego podstawę skreślenia wyborcy.

Ogólne uwagi z kontroli na bieżąco omawiano z Panią Jadwigą Nanus prowadzącą rejestr wyborców.

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden z przeznaczeniem dla jednostki kontrolowanej.

Na ustalenia niniejszej kontroli przysługuje kontrolowanemu złożenie uwag w terminie 7 dni od daty otrzymania protokołu.

Protokół podpisali:


BURMISTRZ
Anna Szymkiewicz-Cieślak
.....
(kierownik jednostki kontrolowanej)

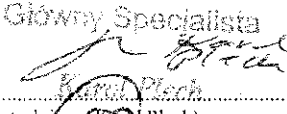
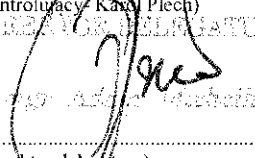

ZUR. BURMISTRZA
.....
(osoba prowadząca rejestr wyborców)

2018 - 01 - 19

.....
(data sporządzenia protokołu)

Starszy Specjalista

Anna Szymkiewicz-Cieślak
.....
(kontrolujący Anna Szymkiewicz-Cieślak)

Główny Specjalista

Karol Plech
.....
(kontrolujący Karol Plech)
DYREKTOR DELEGATURY

Adam Cieślak
.....
(dyrektor delegatury)